

Jan Hyvnar

Několik úvah o Honzovi Roubalovi (a pro něj)

K úmrtí doc. Jana Roubala (20. 1. 2015) bych nedokázal napsat nekrolog výčtem jeho zaměstnání nebo prací. Honza, jak jsme mu všichni říkali, byl pro mne kamarádem, a tak ve mně jeho předčasná smrt vyvolává vzpomínky, ve kterých hrají velkou roli detaily. Seznámili jsme se před 22 lety na konferenci o herectví v Katovicích. Měli jsme strašnou trému, bylo to totiž pro oba jedno z prvních vystoupení v cizině. Dopadlo to dobře, a tak jsme si koupili vodku. Další takový detail: k mým narozeninám mi daroval svou knížku *Divadlo jako pocitový deník* a přiložil k tomu přání jeho a manželky Halky: „Přejeme zdraví a optimální kombinaci vitality i pohody.“

No ale ta vitalita i pohoda, to byla přesně Honzova povaha. Mám dojem, že se pořád usmíval. Neuměl se zlobit a vše dělal poctivě, perfektně a se zaujetím. Kdo ho znal, tak věděl, že cítí múzicky a myslí vědecky. Dařilo se mu plnit hodně rolí: byl dobrým učitelem, teoretikem, divadelníkem, skvělým manželem, tátou atd. Ale za tím vším byl stále stejný Honza. Také stále stejný a tvrdohlavý teoretik, který se snažil zachytit divadlo jako neustále se měnící řeku. Mimochodem, možná si to málo uvědomujeme, ale Honza Roubal vlastně navázal na teoretické myšlení Iva Osolsobě. A sice v tom smyslu, že do českého prostředí vnášel nové způsoby reflexe divadla. Pokud totiž Osolsobě rozvíjel od 60. let v rámci sémiologie onen slavný pojem *ostenze*, pak Roubal provedl analogický gestus a v rámci *performativního obratu* rozvíjel od 90. let úvahy o *arteaktu* či *arteprocessu*. Škoda, že odešel, možná bychom si přečetli jeho knihu *Divadlo, které připlouvá, plyne a odplouvá*.

Když někdo blízký odejde, jako kdyby nám amputovali ruku. Už ji nemáme, ale přesto ji cítíme. Myslím, že Honzu budeme cítit skrze vzpomínky nebo jeho knížky ještě hodně dlouho. Jeho pohřeb byl pro mne proto nejen dalším setkáním s tajemstvím smrti, ale i vědomím, že pokud přijmeme Honzovo dědictví, jeho smrt už nebude ukončením, ale jen přerušením. Třeba jako tahle zima před jarem.

01

2015

.....

theatralia

